

ΕΠΙΛΟΓΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΜΑΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
ΕΙΡΗΝΗ ΡΑΜΦΟΥ
ΜΑΡΙΑ ΣΑΜΟΥΡΙΔΟΥ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

«Η θεωρία της οικονομικής δεν προσφέρει ένα σώμα τακτοποιημένων συμπερασμάτων που να εφαρμόζονται άμεσα στην οικονομική πολιτική. Είναι μάλλον μέθοδος και όχι δόγμα, είναι ένα εφόδιο της σκέψης, που βοηθά όποιον το διαθέτει να βγάζει σωστά συμπεράσματα.»

John Maynard Keynes

ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΑΕΠ- ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΚΥΜΑΝΣΕΙΣ- ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ

Στις ακόλουθες προτάσεις από Α.1. έως και Α.4, να σημειώσετε την ένδειξη «Σωστό», αν η πρόταση είναι σωστή ή «Λάθος», αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

- A.1.** Η οικονομική ευημερία συνοδεύεται πάντα από βελτίωση του βιοτικού επιπέδου των ατόμων της οικονομίας.
A.2. Το φαινόμενο του στασιμοληθωρισμού αναφέρεται στο φαινόμενο ύπαρξης σταθερού πληθωρισμού.
A.3. Τα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης περιορίζουν τη διαρθρωτική ανεργία.
A.4. Οι οικονομικοί κύκλοι οφείλονται τόσο σε ενδογενείς όσο και σε εξωγενείς παράγοντες.

Στις ακόλουθες προτάσεις από Α.5. έως και Α.8, να επιλέξετε το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

- A.5.** Όταν η οικονομία βρίσκεται σε ύφεση τότε τι από τα παρακάτω δεν ισχύει:
α). Η οικονομία δεν μπορεί να απορροφήσει το διαθέσιμο εργατικό δυναμικό.
β). Η παραγωγή μειώνεται.
γ). Υπάρχει έλλειψη εξειδικευμένης εργασίας.
δ). Μειώνεται η ζήτηση για αγαθά και υπηρεσίες.
- A.6.** Όταν σε μία χώρα σημειωθεί αύξηση του ποσοστού ανεργίας, αυτό πρακτικά σημαίνει:
α). Αύξηση των ατόμων στη χώρα που δεν έχουν την ικανότητα να εργαστούν.
β). Μείωση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού της χώρας.
γ). Αύξηση του οικονομικά ανενεργού πληθυσμού μιας χώρας.
δ). Την αδυναμία πλήρους αξιοποίησης των παραγωγικών συντελεστών της χώρας.
- A.7.** Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) περιλαμβάνει:
α). Τη σύνθεση της παραγωγής.
β). Την κατανομή της παραγωγής.
γ). Την αξία της παραγωγής που αφορά την ιδιοκατανάλωση.
δ). Κανένα από τα παραπάνω.
- A.8.** Ο Πληθωρισμός:
α). Δεν επηρεάζει το βιοτικό επίπεδο των ατόμων.
β). Επηρεάζει το πραγματικό εισόδημα των ατόμων.
γ). Οδηγεί σε αύξηση των αποταμιεύσεων για λόγους προστασίας.
δ). Υφίσταται όταν οι τιμές των προϊόντων είναι υψηλότερες από τις αναμενόμενες.

B. Έστω μια υποθετική οικονομία η οποία παράγει μόνον το αγαθό Α, το οποίο διανέμει σε ίσες ποσότητες στα μέλη της και για την οποία ισχύουν τα παρακάτω δεδομένα:

Έτος	Πληθυσμός	Αξία πώλησης (Ευρώ)				Πωλούμενη Ποσότητα Αγαθού Α
		Α' ύλη	Αρχική Επεξεργασία	Τελική Επεξεργασία	Εμπόριο	
2000	1.000	100	150	220	300	1.000
2001	1.200	110	170	250	320	1.200
2002	1.500	120	180	250	330	1.500
2003	1.200	120	170	240	310	1.200
2004	1.400	130	180	250	330	1.300

- B.1** Να υπολογίσετε την προστιθέμενη αξία για τα έτη 2002 και 2003
B.2 Να υπολογίσετε το Πραγματικό ΑΕΠ με έτος βάσης το 2002
B.3 Να βρείτε την ποσοστιαία μεταβολή του δείκτη οικονομικής ευημερίας και του δείκτη βιοτικού επιπέδου για τα έτη 2000-2004 (έτος βάσης το 2002). Τι παρατηρείτε;

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A.1. Λάθος **A.2.** Λάθος **A.3.** Σωστό **A.4.** Σωστό **A.5.** (γ) **A.6.** (δ) **A.7.** (δ) **A.8.** (β)

B.1. Για να υπολογιστεί η προστιθέμενη αξία λαμβάνουμε την αξία κάθε σταδίου παραγωγής, η οποία προστίθεται στο προϊόν και το άθροισμα των προστιθέμενων αξιών του κάθε σταδίου αποτελεί την συνολική προστιθέμενη αξία. Το άθροισμα των προστιθέμενων αξιών όλων των σταδίων είναι ίσο με την αξία του τελικού προϊόντος. Ισχύει ο παρακάτω πίνακας:

κυκλοφορεί...

ΑΡΧΕΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΘΕΩΡΙΑΣ

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ
Μ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

εκδόσεις
ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΣ

Στάδια Παραγωγής	2002		2003	
	Αξία Πώλησης	Προστιθέμενη Αξία	Αξία Πώλησης	Προστιθέμενη Αξία
Α' ύλη	120	120	120	120
Αρχική Επεξεργασία	180	60	170	50
Τελική Επεξεργασία	250	70	240	70
Εμπόριο	330	80	310	70
		330		310

B.2.

Έτος	Αξία πώλησης	Πωλούμενη Ποσότητα Αγαθού Α	ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές (Ονομαστικό ΑΕΠ)	Δείκτης Τιμών % (Έτος βάσης 2002)	ΑΕΠ σε σταθερές τιμές (Πραγματικό ΑΕΠ)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
2000	300	1.000	300·1.000= 300.000	(300/330)·100=91	(300.000/91)·100= 329.670
2001	320	1.200	320·1.200= 384.000	(320/330)·100 =97	(384.000/97)·100=395.876
2002	330	1.500	330·1.500= 495.000	(330/330)·100=100	(395.000/100)·100=395.000
2003	310	1.200	310·1.200= 372.000	(310/330)·100=94	(372.000/94)·100=395.745
2004	330	1.300	330·1.300= 429.000	(330/330)·100=100	(429.000/100)·100=429.000

Για να υπολογίσουμε το ΑΕΠ όλων των ετών σε σταθερές τιμές του έτους 2002, λαμβάνουμε υπόψη την τελική αξία πώλησης του αγαθού (και όχι των ενδιάμεσων σταδίων παραγωγής) και την πωλούμενη ποσότητα του αγαθού. Το ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές (στήλη 4) προκύπτει από τη σχέση:

$$\text{ΑΕΠ έτους σε τρέχουσες τιμές} = \text{Αξία πώλησης} \cdot \text{Πωλούμενη ποσότητα.}$$

Ο Δείκτης Τιμών (στήλη 5) με έτος βάσης το 2002 προκύπτει από τον τύπο:

$$\text{Δείκτης Τιμών} = (\text{Τιμή τρέχοντος έτους} / \text{Τιμή έτους βάσης}) \cdot 100 \quad \text{ή} \\ \Delta T = (\text{Τιμή τρέχοντος έτους} / \text{Τιμή}_{2002}) \cdot 100$$

Το Πραγματικό ΑΕΠ σε σταθερές τιμές 2002 (στήλη 6) υπολογίζεται από τον τύπο:

$$\text{Πραγματικό ΑΕΠ έτους σε σταθερές τιμές}_{2002} = (\text{Ονομαστικό ΑΕΠ} / \text{Δείκτης Τιμών}_{2002}) \cdot 100$$

B.3

Έτος	Πληθυσμός	ΑΕΠ σε σταθερές τιμές (Πραγματικό ΑΕΠ)	Κατά Κεφαλήν πραγματικό ΑΕΠ
2000	1.000	329.670	329.670/1.000=329,7
2001	1.200	395.876	395.876/1.200=329,9
2002	1.500	395.000	395.000/1.500=263,3
2003	1.200	395.745	395.745/1.200=329,8
2004	1.400	429.000	429.000/1.400=306,4

Για να σχολιάσουμε το επίπεδο της οικονομικής ευημερίας της εν λόγω οικονομίας αρκεί να μελετήσουμε την πορεία του πραγματικού ΑΕΠ (έτος βάσης το 2002). Συνολικά από το 2000 έως το 2004 το επίπεδο οικονομικής ευημερίας αυξήθηκε κατά 30%, αφού:

$$\text{Μεταβολή Πραγματικού ΑΕΠ \%} = (\text{Πραγματικό ΑΕΠ}_{2004} - \text{Πραγματικό ΑΕΠ}_{2000} / \text{Πραγματικό ΑΕΠ}_{2000}) \cdot 100$$

$$\text{Μεταβολή Πραγματικού ΑΕΠ \%} = (429.000 - 329.670 / 329.670) \cdot 100 = 30,1\%$$

Όσον αφορά το βιοτικό επίπεδο της χώρας χρησιμοποιούμε το δείκτη του κατά κεφαλήν πραγματικού ΑΕΠ το οποίο δίνεται από τον τύπο:

$$\text{Κατά κεφαλήν πραγματικό ΑΕΠ έτους} = \text{Πραγματικό ΑΕΠ έτους} / \text{Πληθυσμός}$$

Η ποσοστιαία μεταβολή μεταξύ των ετών 2000 – 2004 προκύπτει από τη σχέση:

$$\text{Μεταβολή Κατά Κεφαλήν ΑΕΠ\%} = (\text{Κατά κεφαλήν ΑΕΠ}_{2004} - \text{Κατά κεφαλήν ΑΕΠ}_{2000} / \text{Κατά κεφαλήν ΑΕΠ}_{2000}) \cdot 100$$

$$\text{ή Μεταβολή Κατά Κεφαλήν Πραγματικού ΑΕΠ \%} = (306,4 - 329,7 / 329,7) \cdot 100 = - 7 \%$$

Άρα ενώ φαίνεται να βελτιώνεται η ευημερία της οικονομίας, το βιοτικό επίπεδο χειροτερεύει μεταξύ των ετών 2000-2004, γεγονός που οφείλεται στην αύξηση του πληθυσμού με μεγαλύτερο ρυθμό σε σχέση με την αύξηση του Πραγματικού ΑΕΠ.

ΤΖΟΝ ΜΕΙΝΑΡΝΤ ΚΕΙΝΣ
(1883-1946)

Κορυφαίος Άγγλος οικονομολόγος του 20ου Αιώνα, ο θεωρητικός των μεικτών οικονομιών. Με την οικονομία και μάλιστα τη διεθνή άρχισε να ασχολείται από νωρίς ως πολιτικό πρόσωπο, αν και ήταν απλός μαθηματικός. Ως σύμβουλος στο υπουργείο Ινδικών Υποθέσεων αρχικά, ως σύμβουλος του υπουργείου Οικονομικών αργότερα, οπότε και έκανε αίτηση διαφωνώντας δημόσια με την επίσημη αγγλική πολιτική περί επιβολής καταστροφικών για τη γερμανική κοινωνία κυρώσεων μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Παίζοντας στο χρηματιστήριο του Λονδίνου κατάφερε να δημιουργήσει μεγάλη περιουσία και να αποκτήσει την άνεση εξοπλισμού του Κολεγίου του, στο Κέμπριτζ. Στο πολιτικό και ευρύτερα κοινωνικό προσκήνιο βρέθηκε και πάλι όταν κατά τη διάρκεια του Μεσοπολέμου, τάχθηκε στο πλευρό του Λόιτ-Τζορτζ και των φιλελευθέρων με προτάσεις μαζικών προγραμμάτων δημοσίων έργων για την καταπολέμηση της ανεργίας, όταν εξέδωσε δυο δικές του εφημερίδες, όταν σύστησε μεγάλη ασφαλιστική εταιρεία, όταν κυκλοφόρησε τη δίτομη «Πραγματεία για τη θεωρία του χρήματος» και κυρίως όταν έγραψε τη «Γενική θεωρία της απασχόλησης», ένα έργο που στην εφαρμογή του έδωσε πολλές διεξόδους από την τότε κρίση στον καπιταλιστικό κόσμο. Σύμβουλος στο υπουργείο Οικονομικών βρέθηκε και στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, ενώ μετά το τέλος του πέτυχε δάνειο πολλών δισεκατομμυρίων δολαρίων από τις ΗΠΑ για την Αγγλία.

